

süük

küük, süük, juuk, supp, praat,
pudõr, võiuuleib, makõsüük, kuuk

VORST JA KUU

Evar Saar

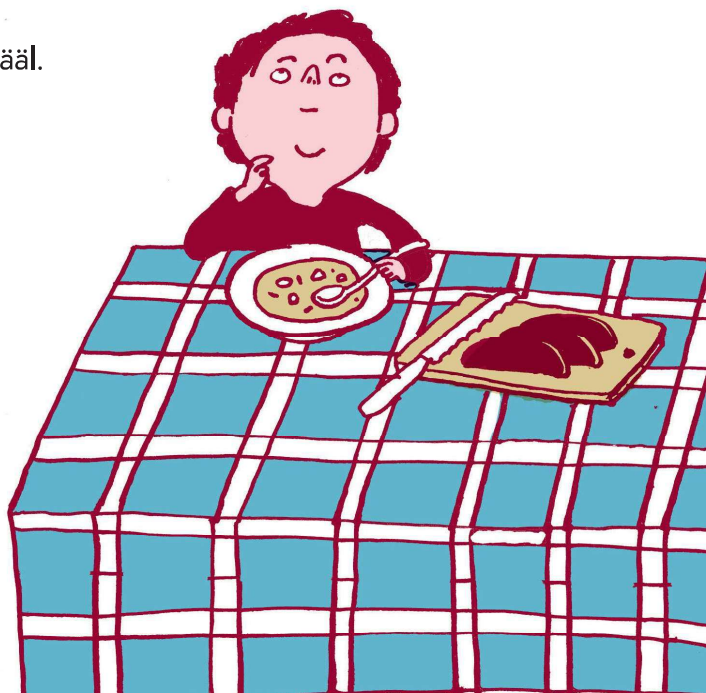
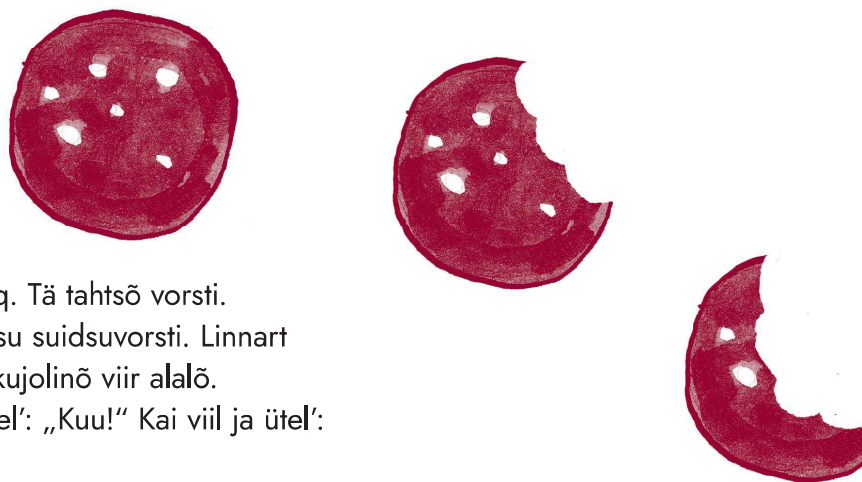
Linnart pidi süüma suppi. A tä es tahaq. Tä tahtsõ vorsti.
Esä lõigaš Linnartilõ häste ohukõsõ lipsu suidsuvorsti. Linnart
haugaš paar kõrda ja vorstist jäi kaarõkujolinõ viir alalõ.
Linnart haugaš viil kõrra, kai tuud ja üteli: „Kuu!“ Kai viil ja üteli:
„Väikene kuu!“
Linnart haugaš viil üte hampsu. „Kuujupp,“ üteli esä. Linnart hau-
gaš viil ja kai. „Kuutükk,“ üteli tä.
Linnart haugaš viil kõrra. „Kuukivi,“ üteli esä.
Linnart haugaš viil nii veidüq, ku sai. „Kuupuru,“ üteli tä.
Haugaš viil ja midägi es jääq perrä.
„Kuu sai otsa,“ üteli esä.
„Es saaq,“ üteli Linnart ja näüdäs purukõist päkä pääl.
„Kuubakter,“ üteli esä.
„Bakterit ma külh ei süüq,“ üteli Linnart ja nakaš
suppi süüma.

Küsümüisi

1. Mitu kõrda Linnart vorstist haugaš?
2. Kumba sa parõmba meelega süüt,
kas suppi vai vorsti?
3. Midä supi sisse pandas? Midä vorsti sisse
pandas? Uuriq supipurgi vai vorstipaki
päält perrä!
4. Miä om su lemmiksüük? Kõnõlõq,
kuis tuud tetäq.

Evar Saar — võro kirämiis ja keeletiidlane, kiä mõist
sellätäq piä egä Võromaa kotussõ- ja perrekunnanime luku.

KEELEOPPUS

küük : köögi : küüki

süük : söögi : süüki

mis? miä? **küük**

mis? miä? **süük**

mille? mink? **köögi**

mille? mink? **söögi**

mida? midä? **küüki**

mida? midä? **süüki**

Ülesannõq 1. Loeq ja panõq sõnaq küük vai süük joonõ pääle õigõn vormin.

Meil om mõnus _____, kon saa valmis hää _____ . Imä tege
_____ aknõ valla. _____ om lavva pääl. Jõulus tetäs hulga hüvvä
_____. Kuuma _____ ei saaq süvväq. _____ sainaq ommaq
kõlladsõq. _____ peetäs kodo süämes, selle et säääl saa kogo pereq
õdagu kokko.

VÕIT JO PRAUVIQ KÕRRAGA SÜVVÄQ
JA LAULU LÜVVÄQ, A KAEQ, ET
PERÄN PÕRMANDULT KÕIK ESIQ ÄR
KRAAMIT.

Ülesannõq 2. Kirodaq õigõ kotussõ pääle, määndseq söögiq ommaq tervüsele hääq ja määndseq halvaq.

kartolikrõpsuq, tsõõrisai, pudõr, hot dog ehk lämmi pini, pannkuuk, supp, salat, ütepaasüük

söögiq, miä **ommaq**
tervüsele hääq

söögiq, miä **ei olõq**
tervüsele hääq

KEELEOPPUS

Eesti keelen küsümi *kus?* ja vastami: *koolis, toas, kruusis, korvis, külmkapis.*

Võro keelen küsümi *kon?* ja kostami vasta: *koolin, tarõn, kruusin, korvin, külmetüsen.*

Kon Karla om? – Koolin. Kon Katri om? – Koton.

Mõnõl puul Võromaal küstäs ka *koh?* ja vastatas: *koolih, tarõh, kruusih, korvih, külmetüseh.*

Ülesannõq 3. Viäq joonõga kokko ja ütletq, miä või kon ollaq.

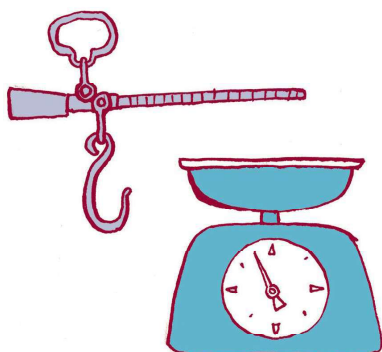

Ülesannõq 4. Viäq joonõq, kiä kon süvväq tege.

imä	restoraanin
koolikokk	sõaväen
tippkokk	koolin
sõaväelanõ	koton
ürgimä	pinokuan

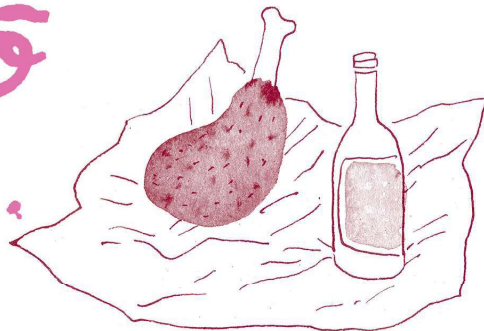
Ülesannõq 5. Midä seo retsepti perrä tetäq saa? Kuis tegemine käü?
Midä pandas seo söögi sisse kõgõ rohkõmb ja midä kõgõ veidemb?

250 grammi piimä
150 grammi jahhu
2 munna
1 tiiluitsatäüs tsukõrd
puul tiiluitsatäüt suula

**Kumb om suurõmb hulk,
kilo vai gramm?**

Miä hambidõ takar, tuu uma.

Mille nii üteldäs?

Kas tiiät, mitu hammast inemisel om?

KEELEOPPUS

Eesti keelen om küsümisesõna **miks?** ja mi küsümi: **miks** on vesi märg?

Vastami: sellepärast et, sest et ...

Võro keelen om küsümisesõna **mille?** ja mi küsümi: **mille** om vesi likõ?

Vastami: selle et...

Ülesannõq 6. Lõvväq egäle küsümüsele pasva vastus.

Mille süü Juku piigli iin?

Mille ei vöiq vampiir õdagusöögile ildas jäiäq?

Mille piät inne süüki kässi möskma?

Mille om leib nii kalg (köva)?

Mille om inemisel kõtt?

Mille nakasõq kaalkiräguq õkvalt hummogu
puulehti süümä?

Selle et süüki mitte käe otsan kandaq.

Selle et süük lõunas kõttu jõvvassiq.

Selle et tä taht nätäq, kas tälle süük miildüs.

Selle et tä om vanõmb ku miiq.

Selle et muido nakas süük hüübümä.

Selle et muido määrit luidsa ärq.

Andrus Kivirähk, „Karnõval ja kardohkasalat“

1. Midä Miia umal sünnüpääväl küläliisile süvväq paksõ?
2. Midä Miia sünnüpääväl pääle süümise viil tetti?
3. Midä Oskar ette võtsõ, et lavva taadõ tagasi istuq?